בעזהשי"ת

בשבילי הארץ

וועכנטליכע גליון ארויסצוברענגען שבח ארץ ישראל

פר' חקת-בלק
פר' בלק באה"ק
י"ב תמוז תש"פ
July 4, 2020
גליון מס' 8

יְבָרֶכְךָ ה' מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְּטוּב יְרוּשָׁלָם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

"**וראה**" - ותהיה רואה בטובת ירושלים בעת בנינה.
"**יברכך ה'**" - כי יברכך ה' מציון, מקור שפע הברכות כולן.
(מצודת דוד, תהלים קכח ה)

בשביל הלקט

מאמרים פון ספרים הקדושים וואס ברענגן ארויס די מעלות פון א"י

טובה הארץ מאד מאד

...והוא הדין בענין ארץ ישראל, כדאיתא בתורת אבות (פר' שלח) ממרן הס"ק מלכוביץ זי"ע עה"פ טובה הארץ מאד מאד, שמסמיך לזה מאחז"ל (אבות ד) מאד מאד הוי שפל רוח, והיינו דזה שהוא מאד מאד שפל רוח הוא זוכה לקדושת ארץ ישראל ולאור של ארץ ישראל. וכמש"כ בניצוצי אורות על הזוה"ק (ח"ג קנט) דארץ כנען הוא מלשון הכנעה, שרק לנכנעים יש שייכות לארץ ישראל. רק אלו שמקיימים מאד מאד הוי שפל רוח והם בבחינת אין, עבורם טובה הארץ מאד מאד והם זוכים לקדושתה.

(נתיבות שלום, חוקת, אז ישיר)

לשון הקודש בארץ הקודש

כשבאו ישראל לארץ סיחון ועוג, התחיל להתנוצץ אור קדושת ארץ ישראל עליהם והתחילו לתקן הדיבור שיהיה בשלמות, כי עיקר בחינת לשון הקודש הוא בבחינת ארץ הקודש ובזה הם יכולים לכבוש ולשלוט על כל העולם.

(בת עין, בלק)

הקשר בין העם לארצו

לֹא יֵאָמֵר לָךְ עוֹד עֲזוּבָה, וּלְאַרְצֵךְ לֹא יֵאָמֵר עוֹד שְׁמָמָה, כִּי לָךְ יִקָּרֵא חֶפְצִי בָהּ, וּלְאַרְצֵךְ בְּעוּלָה כִּי חָפֵץ יְיָ בָּךְ, וְאַרְצֵךְ תִּבָּעֵל.

(ישעיהו סב, ד)

המספר בשבחה

אשרי האיש המליץ טוב ומדבר בשבחה של ארץ ישראל, ונחשב כאילו מספר בשבחו של מקום, שהרי עתידה ירושלים לקרוא בשם ה' דכתיב (יחזקאל מ"ח, ל"ה) ושם העיר מיום ה' שמה, אל תקרא ה' שמה, אלא ה' שמה.

(קדושת הארץ ט' ע"א)

המשך בדף ב'

תלמוד תורה - עיר העתיקה ירושלים
Credit @ruchyl_photography

הגליון של שבוע זו נתנדב ע"י ידידינו
הר"ר **יהושע באב"ד** הי"ו - מאנסי נ.י.
בזכות זה יזכה לעלות עם משפחתו לארץ אשר דרכו בה אבותינו, אִישׁ תַּחַת גַּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֵנָתוֹ

אם הבנים שמחה

הגאון רבי ישכר שלמה טייכטהאל זצ"ל הי"ד
ראב"ד פישטיאן-סלאוואקיי ובע"מ שו"ת משנה שכיר
מתורגם באידיש - מיר פרובירן זיך צו האלטן ווי נענטער צום לשון המחבר

פתיחה - המשך...

אחי ורעי, איר וועט זעהן אז דברי רבינו ז"ל הנ"ל זענען נכלל בדברי רש"י אינעם פסוק[16] "זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ - דאס איז מיין ג-ט און איך וועל אים שיין מאכן, אֱלֹקֵי אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ - די ג-ט פון מיין טאטע און איך וועל אים דערהויבן", זאגט רש"י "לא אני תחילת הקדושה - איך אליין בין נישט די אנהייב פון די קדושה, אלא מוחזקת ועומדת לי מימי אבותי - עס איז מיר באשטעטיגט און שטייט מיר דערביי נאך פון די טעג פון מיינע עלטערן", עיי"ש. וואס ער מיינט צו זאגן דערמיט, אז דאס וואס איך זאג "זה אלי" זאלסטו נישט מיינען אז איך בין עס מייחס צו מיר אלס א קנין וואס איך האב מיר איינגעקויפט מיט מיין אייגענע כח, נאר "אלקי אבי" עס איז מיר מוחזק און פארירש'נט נאך פון מיינע עלטערן. דאס איז ממש די ווערטער פון רבנו "הנודע ביהודה" ז"ל.

האב איך דיר געגעבן צו פארשטיין, אז די גאנצע קיום פון אונזער הייליגע תורה וואס איז אין אונזערע הענט, איז נאר מכח אלס א ירושה פון אונזערע עלטערן.

יעצט קענען מיר גוט פארשטיין דעם ווארט "מורשה" וואס שטייט ביי די תורה, "תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרָשָׁה קְהִלַּת יַעֲקֹב"[17] - איז דער פשט אז די קהילות יעקב, כלל ישראל איז נישט צוגעקומען צו די תורה מכח א זכות פון א קנין, וואס דאס קען אמאהל זיין שוואך אינעם האנט פונעם קונה, נאר עס איז צו זיי אנגעקומען בתורת ירושה, און דאס מאכט עס שטארק אין אונזער הענט. דאס מיינט "מורשה" ביי תורה, צו ווייזן אז עס איז באזירט אויף פעסטע יסודות און קומט זיך אונז אין אונזערע הענט מיט א נצחיות. אזוי ווי די ווערטער פונעם רמב"ם וואס איך האב אויבן אראפגעברענגט, אזא בנין קען נישט קיין שום מהרס צוברעכן, עס וועט בלייבן שטיין מיט א פעסטקייט לעולמי עולמים, און ווער עס וועט פושט זיין א האנט אנטקעגן דעם, וועט בטל ווערן און פארלענדט ווערן פון די וועלט פריער אדער שפעטער, אזוי ווי אלע מהרסי התורה זענען פארלענדט געווארן ביז היינט, און מיר וועלן פון איר נישט מבטל זיין אפילו איין קליינע נקודה, עס וועט פון אונז נישט בטל ווערן מן העולם ועד העולם. ביז דא האב איך מבאר געווען דעם ווארט "מורשה" וואס שטייט ביי די תורה.

יעצט וועל איך מבאר זיין בעזהשי"ת די ווארט "מורשה" וואס שטייט לגבי ארץ ישראל. ווען דער בורא עולם האט באשאפן די וועלט און דעם מענטש, וואס פון אים איז צושפרייט געווארן די פעלקער פון די וועלט און געווארן צוטיילט צו זיבעציג פעלקער, האט דער אייבישטער זיי איבער געגעבן צו שרי מעלה, ווי איעדער פאלק זאל זיין אונטער זיין שר און זיין השפעה פון אויבען, און אזוי ווי מען שטעלט אראפ דעם שר אין הימל, אזוי געגוי געפינט זיך זיין פאלק דא אויף דער ערד, אויב דערהייבט מען דעם שר אין הימל, ווערט זיין פאלק דערהויבן אויף דער וועלט, און אויב ער פאלט, פאלט זיין פאלק מיט דא אינטען, אזוי ווי דער פסוק זאגט[18] "יִפְקֹד ה' עַל צְבָא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם - וועט ג-ט באפעלען אויף די מיליטער פון הימל אין הימל, וְעַל מַלְכֵי הָאֲדָמָה עַל הָאֲדָמָה - און דערנאך אויף די קעניגן פון דער ערד אויף דער ערד". אזוי האט דער אייבישטער צוטיילט די וועלט צווישן די הימלישע שרים, יעדער שר האט זיך זיין חלק אין דער וועלט און זיין פאלק, אזוי ווי רבותינו ז"ל האבן אונז אנטפלעקט[19], און זייערע ווערטער זענען אמת ויציב, אזוי ווי דער רמב"ם איז מאריך אין דעם אין זיין הקדמה צו סדר זרעים[20], ווי ווען ער דערמאנט נאר דברי חז"ל, רופט ער זיי אן רבותינו חכמי האמת, ווייל זיי האבן מכוון געווען זייערע ווערטער מיט רוח הקודש צום קלארן אמת, עיי"ש.

נאר איין איינציגסטע לאנד האט דער אייבישטער געלאזט אונטער זיין אייגענע האנט און אונטער זיין געוועלטיגונג און נישט איבערגעגעבן פאר קיין שום שר, זאגענדיג, אז דאס לאנד לאז איך איבער פאר מיר און אונטער מיין ממשלה, און ווען איך וועל טרעפן דעם ריכטיגן מענטש וואס וועט מיר געפעלן צו מיין הארץ און רצון, וועל איך אים ארייינשטעלן אין דעם לאנד, און ער וועט שטיין גלייך אונטער מיין השגחה און ממשלה אן קיין שום מיטלגאנג פון אנדערע הימלישע שרים אזוי ווי עס איז ביי די אנדערע לענדער, וואס דארט גייט די השפעות פונעם אייבירשטען אדורך די שרי מעלה. און דער מענטש איז געווען אברהם אבינו ע"ה, וואס האט געדינט דעם רבוש"ע מיטן גאנצען הארץ און רצון במלא מובן המלה, ווי דער פסוק זאגט[21] "אַתָּה הוּא ה' הָאֱלֹקִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם - די ביזט דער ג-ט וואס האט דערוועלט אין אברם, וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים - און די האסט אים ארויסגענומען פון די קאלך אויוועון פון די כשדיים, וְשַׂמְתָּ שְׁמוֹ אַבְרָהָם - און די האסט אים געגעבן די נאמען אברהם, וּמָצָאתָ אֶת לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ - און די האסט געטראפן זיין הארץ צו זיין אינגאנצען באגלייבט צו דיר". אים האט דער אייבישטער געטראפן אלס דער ריכטיגער מענטש, וואס איז ראוי צו באזעצן אין דעם לאנד וואס דער אייבישטער האט בוחר געווען פאר זיך אלס זיין חלק, אזוי ווי חז"ל זאגן אין מדרש תנחומא[22], "חביבה ארץ ישראל שבחר בה הקב"ה - ארץ ישראל וואס דער אייבישטער האט אויסדערוועלט איז אים באליבט, ווייל ווען דער אייבישטער האט באשאפן די וועלט האט ער צוטיילט די לענדער צו די שרי אומות העולם און ער האט פאר זיך אויסדערוועלט ארץ ישראל, פון ווי ווייסן מיר דאס? ווייל משה האט געזאגט[23] "בְּהַנְחֵל עֶלְיוֹן גּוֹיִם וגו'" און אויסדערוועלט אידן פאר זיין חלק, אזוי ווי עס שטייט דארט ווייטער[24] "כִּי חֵלֶק ה' עַמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ". זאגט דער אייבישטער "זאלן קומען די אידן וואס זענען אריינגעקומען אין מיין חלק, און זאלן ירש'נען דעם לאנד וואס איז געקומען אין מיין חלק", עכ"ד.

מען דארף צו וויסן, וואס איז געווען די זאך וואס האט מכשיר געווען אברהם אבינו ע"ה צו זוכה זיין אריינצוקומען בחלק ה', דאס איז געווען זיין מסירת נפש צום אייבירשטען, ער האט זיך מוסר נפש געווען צו מקדש זיין שמו יתברך, מיט דעם האט ער זיך דערהויבן מער פון אלע מענטשען אויף דער וועלט, ווי דער פסוק זאגט אויף אים[21] "אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים", ער האט אין אים אויסגעוועלט צוליב וואס ער האט מקדש שם שמים געווען ברבים אין אור כשדים, דאס איז געווען די ערשטע נסיון פון

המשך בדף ב'

---

[16] שמות טו, ב
[17] דברים לג, ד
[18] ישעיה כד, כא
[19] זוה"ק בכמה מקומות, ספר חסידים סי' תתשס
[20] הקדמת הרמב"ם לפירוש משניות
[21] נחמיה ט, ז-ח
[22] אות ח
[23] דברים לב, ח
[24] דברים לב, ט

הגהות און קאמענטארן, אדער צו ספאנסערן א וואך: שיקט אריין צו blebo87@gmail.com

יוצא לאור ע"י מכון: **לְבִּי בְּמִזְרָח**, ירושלים עיה"ק

בשבילי הארץ
וועכנטליכע גליון ארויסצוברענגן שבח ארץ ישראל

בשבילי הלקט - המשך מדף א'

ישיבת א"י

הלוקח עיר בא"י כופין אותו ב"ד לקחת לה דרך לד' רוחותיה משום ישוב ארץ ישראל.

(רמב"ם פ"ג מהשכה"ב ה"ב)

ישראל בארצם

וַהֲשִׁמֹּתִי אֲנִי אֶת הָאָרֶץ וְשָׁמְמוּ עָלֶיהָ אֹיְבֵיכֶם הַיֹּשְׁבִים בָּהּ, פירש רש"י - זו מדה טובה לישראל שלא ימצאו האויבים נחת רוח בארצם שתהא שוממה מיושביה.

(ויקרא כו לב)

נשמה חדשה

כשזוכה לכנוס לארץ ישראל בא אליו נפש חדש מיצירה, ומתלבש בנפש הישנה שלו, ובלילה הראשונה שישן בארץ ישראל יוצאים ב' הנפשות ועולים למעלה, ובחזרה אינה חוזרת כי אם החדשה.

(חסד לאברהם פרק ד' ק"ח)

הכל מעלין

אדם שהוא בארץ ישראל אפילו שהוא בקטנות יכול להתעלות בה, ע"י שיתדבק בהעשר קדושת שבה. כי אפילו עבד שברח מחו"ל לא"י, הקדושה שבה קולטתו, שאסור להחזירו אל האדון לחו"ל. והכל מעלין לא"י אפילו מנוה היפה לנוה הרעה, ואפילו לעיר שרובה עכו"ם, וכל זה הוא אם יודע שהוא בהיכל המלך.

(בגדי ישע זמרת הארץ)

המהלך ד' אמות

אמר רבי יוחנן כל המהלך ד' אמות בא"י מובטח לו שהוא בן עולם הבא (כתובות קי"א ע"א), לכאורה מאי כולה האי על הולך מעט בא"י יהיה בטוח, אבל לפי הנזכר יש לומר דבאמת הכוונה היא על תחילת ביאתו לארץ ישראל, דנחדש לו רוח חדשה והיא כמו בחינה חדשה וכקטן שנולד דמי ועונותיו נמחלין לו, על כרחו הוא בטוח לעולם הבא.

(נחלה לישראל ח"ב כת"י)

שבת בארץ ישראל

ואמר רבי יוסי, יהא חלקי ממכניסי שבת בטבריה, וממוציאי שבת בציפורי. פירוש רש"י - מפני שהיא עמוקה ומחשכת מבעוד יום וסבורין שחשכה, וממוציאי שבת בציפורי, שיושבת בראש ההר ובעוד כשהחמה שוקעת נראית שם אור גדול ומאחרין לצאת.

(תשובת הרשב"ש סי' ג')

ישוב ארץ ישראל

ישיבת ארץ ישראל הוא מצוה רבה וצורך גבוה, וכל כך גדול מעלת ישיבת ארץ ישראל, עד שלרוב שפע שגורם בעולמות עליונים נמשך גם כן מעט אל האדם היושב שם רב טוב.

(ערבי נחל פר' שלח)

אם הבנים שמחה - המשך מדף א'

די צעהן נסיונות וואס אברהם איז זיי בייגעשטאנען, כמבואר ברע"ב[25], "פון דעמאלטס אן האט דער אייבישטער אים אויסדערוועלט און אים געגרויסט איבער אלע פעלקער, דאס מיינט דער פסוק מיט "וְשַׂמְתָּ שְׁמוֹ אַבְרָהָם", ווען מען האט אים צוגעלייגט דעם אות ה' וואס איז מרמז אויף אב המון גוים, כמו שאמרו חז"ל[26]. ער האט צו דעם אלעם זוכה געווען, ווייל דער אייבישטער האט אין אים געטראפן א הארץ וואס איז באגלייבט צו אים, מיט דעם איז ער געווארן מוכשר צו ווערן בחלקו של השי"ת, ווי אויך צו באקומען דעם לאנד וואס דער אייבישטער האט בוחר געווען פאר זיין חלק. ווי איך האב געזעהן אינעם ספר "בית אלקים" לרבינו המבי"ט[27], חבירו ומבית דינו פונעם בית יוסף, ווי ער שרייבט אז אברהם אבינו האט זוכה געווען צו ארץ ישראל אזוי ווי ער האט זיך מוסר נפש געווען למיתה על קידוש השם אין אור כשדים, דעמאלטס האט דער אייבישטער נודר געווען צו געבן פאר זיינע קינדער דעם לאנד, ווי דער פסוק זאגט[28] "אֲנִי ה' אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים - איך בין דער באשעפער וואס האט דיר ארויסגענומען פון אור כשדים, לָתֶת לְךָ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ - דיר צו געבן דעם לאנד איר צו ירש'נען". אפילו די ווערטער זענען אים געזאגט געווארן ביי די ברית בין הבתרים ווען ער איז שוין אלט געווען זיבעציג יאר[29], און ביי די מעשה פון אור כשדים איז ער געווען צוויי און פופציג יאר, האט ער אים אבער יעצט מודיע געווען אז פון יענעם מאמענט וואס ער האט אים גערעטעוועט פון דעם קאלך אויווען איז שוין זיין כוונה געווען אים צו געבן דאס לאנד, ווי גלייך ער האט אים שוין דעמאלטס געמאכט דעם נדר בזכות וואס ער האט זיך מוסר נפש געווען על קידוש שמו יתברך. עכ"ד.

איר וועט באמערקן אז תיכף ווען דער אייבישטער איז אים מודיע אז ער באקומט ארץ ישראל, איז ער אים מגלה אז דאס איז נישט נאר פאר אים אליינס, נאר אויך אלס א ירושה פאר זיינע קינדער און קינד'ס-קינדער, אזוי ווי ביי איעדע ירושה וואס גייט איבער דור צו דור אן א הפסק. אזוי האבן מיר קינדער פון אברהם יצחק און יעקב זוכה געווען צו ארץ ישראל, וואס איז אינעם חלק פון הקב"ה, דורך אברהם אבינו וואס האט אויך געהערט צום חלק פון הקב"ה, און אזוי ווי ער איז געווארן נכלל אינעם חלק פונעם אייבירשטען, אזוי זענען מיר זיינע קינדער אויך געווארן נכלל אינעם זעלבן חלק, ווי דער פסוק זאגט "כִּי חֵלֶק ה' עַמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ".

ווי גוט האבן חז"ל[30] געזאגט "דער אייבישטער האט געזאגט פאר אידן, ארץ ישראל איז מיין חלק, כדכתיב[31] "אֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ דֹּרֵשׁ אֹתָהּ תָּמִיד", און עטס זענטס מיין חלק, כדכתיב "כִּי חֵלֶק ה' עַמּוֹ", עס איז שיין אז מיין טייל (כלל ישראל) זאל וואוינען אין מיין טייל (א"י)". אבער דאס אלעס קומט צו אונז נאר מכח ירושה פון אונזערע עלטערן, ווי חז"ל זאגן[32] "ארץ ישראל ירושה היא לנו מאבותינו", נאר אויף דעם איז באזירט אונזער פאדערונג אויף ארץ ישראל, מיט די טענה פון ירושה, ווי דער פסוק זאגט "לָתֶת לְךָ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ", און נישט קיין אנדערע סיבה אדער טענה וועגן קנין אדער כיבוש, ווייל די טענה פון קנין איז שוואך וואס מען קען אויף דעם שפעטער מערער זיין, און אויף די טענה פון כיבוש קען מען אויך אפפרעגן, ווייל עס קען קומען אן אנדערע פאלק און איינעמען די וואס האבן עס געהאט פריער, עיין רמב"ם הלכות בית הבחירה[33], וכסף משנה שם, אבער צו די טענה פון ירושה איז שטערקער און די בעסטע פון אלע טענות וואס מען קען נישט מהרהר זיין אויף דעם, כמו שכתבתי לעיל. די הייליגע תורה איז אונזער שטר און ראיה צו דעם, וואס ווייזט אויף אז דער בורא עולם האט עס געגעבן פאר אברהם אבינו אויף אן אופן פון ירושה, עס זאל אונז אייביג זיין א ירושה מדור לדור, און די ראיה בלייבט אויף שטענדיג און איז באוויסט צו אלע פעלקער.

עיין בסה"ק[34] "נצח ישראל", לרבינו מהר"ל מפראג, ווי ער שרייבט אז די טבע איז די שטערקסטע פון אלע כוחות, און שטארקט זיך איבער אלעם, ער טוט זיך דאס זייניגע און לאזט נישט קיין שום שטערונג אים צו מונע זיין פון זיין נאטורליכע ארבעט, און אפילו עס פאסירט עפעס א מניעה וואס שטעלט זיך אנטקעגן אים, אים צוריקצוהאלטן פון זיין ארבעט, איז עס נאר לשעה און נישט פאר אייביג, ווייל די טבע וועט זיך איבער דעם שטארקן און אים באזיגען און אים אפטוהן פון זיין וועג, און ווייטער גיין אזוי ווי פון אנהייב ווי דער אייבישטער האט אים באפוילן. אזוי איז אויך לגבי אונזער שייכות צו ארץ ישראל, אונז קענען זיכער זיין אז ארץ ישראל וועט זיך צוריקקערן צו אונז בעזר הבורא, ווייל דער אייבישטער האט אזוי אריינגעגעבן אין די טבע פון די וועלט אז איעדער פאלק זאל זיך האבן זיין לאנד ווי צו וואוינען דארט, און אלע זאלן זיין איינגעזאמעלט אין איין לאנד און נישט צוזייעט און צושפרייט איבער דער גאנצער וועלט, אזוי אויך איז עס געווען ביי אונז אידן.

המשך בגליון הבא אי"ה

[25] אבות פ"ה, משנה ג
[26] ברכות יג, ע"א
[27] שער היסודות פרק לב
[28] בראשית טו, ז
[29] סדר עולם רבה, פרק א
[30] תנחומא פר' מסעי אות ו', פר' ראה אות ח'
[31] דברים יא, יב
[32] עבודה זרה נג, ע"ב
[33] פרק ו, הלכה טז
[34] פרק א'

לְאָרְכָּהּ וּלְרָחְבָּהּ

באשריבן שטעט, דערפלעך, היסטארישע פלעצער, און מקומות הקדושים אין ארץ ישראל

קבר רבי יוסי בן חלפתא

כפר חנניא, גליל

רבי יוסי בן חלפתא איז געווען א תנא און א תלמיד פון רבי עקיבא און פון רבי יוחנן בן נורי, און באקומען סמיכה פון רבי יהודה בן בבא, פאר פרנסה האט ער אויסגעארבעט הויט. אין רש"י ווערט געברענגט אז סתם רבי יוסי אין ש"ס איז רבי יוסי בן חלפתא. אין די גמרא מס' ברכות זעהט מען אז ער האט געהאט גילוי אליהו איעדן טאג.

פאר א שטיק צייט האט ער געמוזט אנטלויפן פון די רומיים קיין קליין-אזיע, שפעטער האבן די רומיים אים פארטריבן קיין ציפורי, צוליב דעם וואס ווען ער האט געהערט ווי רבי שמעון בר יוחאי רעדט שלעכטס אויף די רוימער, האט רבי יוסי שטיל געשוויגן. און ציפורי האט ער געגרינדעט א גרויסע ישיבה און מעמיד געווען אסאך תלמידים, ביז מען האט געזאגט "צדק צדק תרדוף הלך אחר ב"ד יפה... אחר רבי יוסי לציפורי".

אין מדרש רבה ווערט געברענגט די באקאנטע מעשה פון רבי יוסי ווי ער האט געזאגט פאר א הערנטע אז דער אייבישטער זיצט און איז מזווג זיווגים א גאנצען טאג, און אז קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף, האט זי באשלאסן אז זי וועט ווייזן אז זי קען אויך, זי האט צוזאם געשטעלט אירע טויזענט עבדים ושפחות, אבער עס האט זיך געענדיגט מיט שלעגערייען און געפעכטען, קיינער האט זיך נישט פארשטאנען איינער מיט די אנדערע, האט זי מודה געווען צו רבי יוסי אז ער איז גערעכט.

קבר רבי יוסי ואביו רבי חלפתא
Credit: Yossi Rubinstein

אין משניות ווערט ער דערמאנט בערך דריי הונדערט מאהל, אזוי אויך אין תוספתא. ער האט געהאט גרויסע ידיעות אין חכמת הטבע. רבי יוסי האט געהאט פינף זוהן, רבי ישמעאל, רבי אלעזר, רבי חלפתא, רבי אבטילס, און רבי מנחם. זיין זוהן רבי ישמעאל האט אויף אים געזאגט, אז אזוי ווייט עס איז פון גאלד צו שטויב, אזוי ווייט איז פון אונזער דור צו זיין פאטער'ס דור.

און מדרש תהלים שטייט אז רבי יוסי האט געזאגט צו זיין זוהן רבי ישמעאל, די ווילסט זעהן די שכינה בעולם הזה? דאן זיי עוסק בתורה אין ארץ ישראל.

פון זיינע באקאנטע פתגמים זענען "לעולם אל יפתח אדם פיו לשטן", "יהא חלקי מאוכלי שלש סעודות בשבת", "יהא חלקי ממי שחושדין אותו ואין בו", "גר שנתגייר הוא כקטן שנולד", "גדול העונה אמן יותר מהמברך", "מגלגליו זכות ליום זכות וחובה ליום חובה".

ער איז נטמן געווארן לעבן זיין טאטע רבי חלפתא אין כפר חנניא.